

Luk. 1, 39-56 – preek – NGKE – 11-12-‘16

3e Advent: Onze Lieve Vrouwe

Onze Lieve Vrouwe?

Wees gegroet, Maria, vol van genade.
De Heer zij met u, gezegend zijt gij onder alle vrouwen
en gezegend is de vrucht van uw schoot, Jezus.
Heilige Maria, Moeder Gods,
bid voor ons, zondaars,
nu en in het uur van onze dood.
Amen

Dit is een zgn 'weesgegroetje'.
Een klein gebedje tot Maria

Een beetje vreemd, vond ik het toen in Nijmegen.
Ik was een Rooms-katholieke kerk binnengelopen.
Dat kan hè, die zijn nog al eens de hele week toegankelijk.
Daar kun je je tussen de middag even terugtrekken om er te bidden.
Zo'n kerk is er optimaal voor ingericht.
Overall banken met speciale matjes die je gebruiken kunt om er op te knielen.
Mooi dat dit er is: een rustige plek waar je kunt bidden als je dat wilt.
Ik werd helemaal kalm!

3e Advent: Onze Lieve Vrouwe

Totdat er nog iemand binnenkwam.
 Die knielde lawaaierig ergens achter me in de bank en begon te bidden,
 bijna hardop fluisterend en werktuigelijk:
 ‘Wees gegroet, Maria, vol van genade.
 De Heer zij met u, gezegend zijt gij onder alle vrouwen...’

Ik werd er een beetje ongemakkelijk van.
 Zo werktuigelijk en dat kan heel goed hè.
 Een rozenhoedje, dat is een rozenkrans lang bidden, is vijf Onze Vaders en vijftig weesgegroetjes.
 De Onze Vaders zijn de grote kralen, de weesgegroetjes de kleine
 En dat is nog niet eens helemaal compleet;
 je moet ‘m eigenlijk drie keer bidden: 15 Onze Vaders en 150 weesgegroetjes.
 Op deze manier wordt het gemakkelijk werktuigelijk.

Ik werd er in ieder geval ongemakkelijk van,
 net zoals jaren daarvoor in Maastricht.
 Ik bewonderde de Onze Lieve Vrouwe Basiliek en stond ineens tegenover een enorm beeld van
 ‘Maria Sterre der Zee’.
 Het beeld ging nog wel,
 maar met de biddende mensen ervoor had ik echt moeite!
 Ik voelde een lichte afkeer.
 Daar zitten denk ik 14 jaar degelijke gereformeerde scholing, zes jaar catechisatie en van
 generatie op generatie doorgegeven gereformeerde opvoedwijsheden achter.
 Zo’n beeld geeft ons de indruk dat mensen Maria aanbidden
 en dat willen we niet.
 Terecht denk ik!

Maar, Maria heeft bij hen wel een bijzondere plaats
 Welke plek heeft Maria eigenlijk in ons gereformeerde geloof?
 Is ze meer dan een kerstfiguur die één per jaar uit de doos gehaald wordt.
 Om mee te spelen in ons kerstspel?
 Maar dat is toch minder dan in deze tekst staat:
 ‘alle geslachten zullen mij voortaan gelukkig prijzen’ (48)
 Wanneer prijzen wij Maria gelukkig?
 En hoe doen wij dat dan?

Maria

Wat kán Maria dan voor ons geloof betekenen?
 Niet door wat ze zelf aan ons kan meegeven.
 Als je gaat googelen op afbeeldingen Maria (22 miljoen hits!) kom je pagina na pagina vrome en
 serene Maria’s tegen.
 Als je haar zo ziet begrijp je het wel:
 God kon natuurlijk niet anders dan Maria kiezen.
 Wat een vrome vrouw!

Maar dit is wat mensen achteraf van Maria gemaakt hebben.
 Het opvallende was nu net dat Maria *niet* bijzonder was.
 Ze kwam *niet* uit een voorname familie,
 en ze was *niet* opvallend in één of ander opzicht.
 Het opvallende is dat Gód Maria zo bijzonder gemaakt heeft.

Maria was juist een heel gewoon meisje.

Ze zal de dag waarschijnlijk begonnen zijn haar taken uit te voeren,
 En toen was daar ineens de engel Gabriël met die speciale boodschap voor haar.
 Hij had haar aangesproken met *'begenadigde vrouwe'*.
 Misschien had ze wel willen zeggen: *'zeg maar gewoon Maria hoor!'*
 Maar daarvoor was ze teveel geschrokken.
 Wat wel bijzonder is, anders dan de priester Zacharias nam zij de boodschap wél meteen aan:
'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' (Lk. 1:38 NBV)

Maar toen was de engel weer vertrokken en was alles weer gewoon zoals het altijd al was.
 Ze moest gewoon weer verder met haar taken: Mirjam (haar Joodse naam) doe dit, Mirjam kun jij... Mirjam!
 Alsof er niets gebeurd was.
 Had ze die engel nu echt gezien, of had ze het alleen maar gedroomd?
 Ze houdt het niet meer uit en besluit naar haar oude tante Elisabeth te vertrekken, waarover de engel immers gesproken had
'Tante ziet me aankomen', zal ze onderweg misschien gedacht hebben.
 Nou inderdaad, dat is zo, maar anders dan ze dacht.
 Die veel oudere vrouw behandelt haar -jong meisje nog- met groot respect.
 Ze proclameert (41): *'u, u bent de meest gezegende vrouw die ik ken'*
'En ook het kind dat u draagt is het meest gezegende kind'
 Dat wéét Elisabeth dus al, zonder dat Maria het haar verteld had,
'Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toekomt' (41-42)
 Het zal je oude tante maar zijn die dat tegen je zegt.
 Tante Elisabeth is de eerste van ons die Maria met dit respect behandelt.
 Na haar zullen *'alle generaties haar voortaan gelukkig prijzen'* (48)
 ...

Maar doen wij - gereformeerden- dat eigenlijk wel?
 Nou ja een vernoeming zit er nog wel in. Heel wat gereformeerde kindertjes heten Maria of Mirjam.
 Waarmee tonen wij ons respect voor Maria, de moeder van onze Heer nog meer?
 Dat is eens iets voor ons om over na te denken.

...

Wat Maria voor ons geloof kan betekenen horen we in de woorden van tante Elisabeth:
'Gelukkig ben je omdat je gelooft dat het waar is wat Gods engel je zei.' (45)
 Dat... 'gelukkig ben je omdat je gelooft.'
 Kijk dat is wel bijzonder aan Maria.
 Oom Zacharias kon het eerst niet geloven.
 Zij wel!
 Geloof, vertrouwen, is belangrijk.
 Het is de hand waarmee je Gods belofte aanneemt zo dat het waar voor je wordt

Maria en Elisabeth delen de 'Israëlische droom',
 dat is zoiets als de Amerikaanse droom, maar dan anders.
 De Israëlische droom is: 'Israël zal weer een koning krijgen uit de dynastie van David.,
 En die zal Israël bevrijden: de 'Koninkrijksdroom 'dus.
 Daarom is Elisabeth zo enthousiast en onder de indruk van haar kleine nichtje,
 en daarom is Maria zo blij dat ze spontaan gaat zingen
'Hij trekt zich het lot van Israël zijn dienaar aan' (55),
 zoals Hij beloofd heeft.

Maria en Elisabeth lopen over van blijdschap en aanvaarden de boodschap dankbaar als het begin van de vervulling van de belofte.

Wij?

Mag ik jullie iets vragen?

Wanneer ben je voor het laatst zo blij geweest dat je wel kon schreeuwen? Dat je wel kon dansen, dat je, als je een pet had, je 'm in de lucht zou gooien, dat je in je handen wil klappen met je voeten stampen als het begin van een enorm feest?

Dat je zo blij bent dat je spontaan een zelf gemaakt lied begint zingen!

Maria was zo blij omdat zij het kon geloven.

Zij had er vertrouwen in

Kun jij dat ook zo geloven?

Kun je geloven wat je vandaag gezegd is?

'Ik neem jouw zonden, jouw tekortkomingen, jouw schuld en jouw schaamte voor mijn rekening!'

Je Heer is aan het woord

'Wees welkom in mijn Koninkrijk!'

Delen wij de 'koninkrijksdroom' met Maria & Elisabeth?

en worden wij daar ook zo blij van dat we wel kunnen zingen?

Kijk dat kun je vandaag nóg van Maria leren,

Er zoveel vertrouwen in hebben dat het nu al werkelijkheid voor je wordt.

Want net zoals Maria zijn wij gezegende mensen.

Zij eerst en daarna wij!

Want de Heer wil ons ook een plek in zijn koninkrijk geven.

Lees maar na: *'wij zullen als koningen heersen op aarde.'* (Openb 5,10)

Kun je geloven dat hij ons, net als Maria,

een heel andere positie in zijn wereld geeft dan wij nu hebben?

Veel meer dan ons eigenlijk toekomt.

Dat Hij, om met Maria te spreken, heersers van hun troon stoot, om plaats te maken voor jou?

Zodat jij koning in hun plaats kunt zijn

Dat Hij dat kan?

Dat Hij dat gaat doen

Echt waar!

Hij heeft daar alles voor over.

Hij geeft het ons

En vandaag laat Hij het ons wéér eens zien en zelfs voelen en proeven.

Neem het van Hem aan,

en het zal werkelijkheid voor je worden.

Maria kon dat geloven.

En werd er zo blij van dat ze wel moest zingen.

Ja wat dat betreft verdient Maria ons respect,

ze is de koningin van het geloof.

Onze lieve vrouwe

Maar doen wij - gereformeerden- dat eigenlijk wel?

Waarmee tonen wij ons respect voor Maria, de moeder van onze Heer?

Dat is eens iets voor ons om over na te denken.

'Onze Lieve Vrouwe' is eigenlijk best een mooie titel voor haar...

Daar blijkt respect uit...

..respect voor ons koningin van het geloof, onze vrouwe,

de moeder van onze Heer

Prof. Bram van de Beek denkt dat wij gereformeerden misschien ook best een weesgegroetje zouden kunnen bidden.

Zolang je Maria maar niet aanbidt

Maar je mag een andere gelovige toch altijd vragen om voor je te bidden, ook als die gestorven is?¹

Laten we Maria eren vandaag.

moeder van onze Heer,

groot in haar geloof.

In haar eren we onze God,

die haar koos als moeder voor zijn zoon.

Wees gegroet, Maria, vol van genade.

De Heer zij met u, gezegend zijt gij onder alle vrouwen

en gezegend is de vrucht van uw schoot, Jezus.

Heilige Maria, Moeder Gods,

bid voor ons, zondaars,

nu en in het uur van onze dood.

Amen

(c) Wieb Dijksterhuis, december 2016

¹ A. van de Beek, *Lichaam en Geest van Christus. De theologie van de kerk en de Heilige Geest*, Zoetermeer 2012, p. 174-176